

Jedenasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Manchester (Wielka Brytania), 22–26 lipca 2013

Zadania turnieju indywidualnego

Nie przepisuj tekstu zadania. Rozwiązuj każde zadanie na osobnej kartce (kartkach) papieru. Na każdej kartce należy napisać numer zadania, numer miejsca i nazwisko. Tylko w tym wypadku możemy gwarantować pełne uwzględnienie osiągniętych rezultatów.

Rozwiązania należy uzasadniać. Odpowiedź, nawet prawidłowa, podana bez żadnego uzasadnienia będzie oceniana nisko.

Zadanie nr 1 (20 punktów). Dane są wyrazy w języku yidiny i ich tłumaczenia na polski:

guda:ga	pies	gudagabi	inny pies
bupa	kobieta	gaɟagimba:m	od białego mężczyzny
wagu:ɟa	mężczyzna	bijɟi:ngu	po szerszenia
muyubara	obcy	bimbi:n	ojca (<i>dopełniacz</i>)
gaɟagimba:gu	po białego mężczyznę	muɟam	matka
bamagimbal	bez człowieka	bijɟi:nmu	od szerszenia
bama:gu	po człowieka	maɟu:rbi	inna żaba
bimbi:bi	inny ojciec	bupagimbal	bez kobiety
mularigu	po inicjowanego mężczyznę	bajigalni	żółwia (<i>dopełniacz</i>)
mularini	inicjowanego mężczyzny (<i>dopełniacz</i>)	judu:lumuɟay	z gołębiem
bupa:m	od kobiety		

Znak „:” oznacza długość poprzedzającej samogłoski.

(a) Zaznacz długie samogłoski (jeśli są): **mugaɟumu** od sieci rybackiej
wajaɟu po bumerang

(b) Zaznacz długie samogłoski (jeśli są) i przetłumacz na język polski:
baman, bupabi, maɟurmuɟay, muɟamni.

(c) Przetłumacz na język yidiny:
obcego (*dopełniacz*), po sie rybacką, ojciec, od żaby,
bez mężczyzny, gołębia (*dopełniacz*), żółw, bez bumerangu.

⚠ Język yidiny należy do rodziny pama-ɱjungaskiej. Mówi nim około 150 osób w australijskim stanie Queensland. **ɟ, ɱ, ɲ, ɽ** są spółgłoskami.

—Bożydar Bożanow, Iwan Derżanski

Zadanie nr 2 (20 punktów). Dane są wyrazy w języku tundrowo-jukagirskim i ich tłumaczenia na polski w kolejności losowej:

ilennime, joqonnime, saancohoje, johudawur, ilenlegul, cireme, johul, aariinmøŋer, joqodile, møŋer, ciremennime, joqoncohoje, saadoŋoj, uoduo, oŋoj, aariinjohul, uodawur, joqol

wystrzał, drewniana skrzynia, nos, ptak, nóż jakucki, karma dla jeleni,
torba, lufa strzelby, koń, futerał na nos, drewniany dom, wnuczę,
grzmot, Jakut, kołyska, stado jeleni, drewniany nóż, gniazdo

(a) Ustal prawidłowo odpowiedniki.

(b) Słowo *ewce* oznacza ‘koniuszek, wierzchołek’. Przetłumacz na język polski:

aarii, aariidoŋoj, ciremedawur, ile, johudewce, legul, saal, saannime, uo.

Dwa z tych słów posiadają to samo znaczenie, co dwa spośród podanych w treści zadania.

(c) Słowo *cuo* oznacza ‘żelazo’. Przetłumacz na język jukagirski:

żelazny ptak, chrapanie, koniuszek ostrza noża, worek na prowiant.

Jeśli nie jesteś pewien tłumaczenia jakiegoś słowa, wyjaśnij, dlaczego.

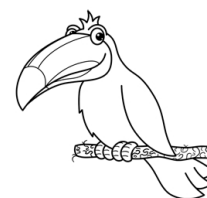
⚠ Tundrowo-jukagirski jest językiem niewielkiej grupy narodowościowej, żyjącej w północno-wschodniej Syberii. Mówi w nim zaledwie kilkadziesiąt osób, przeważnie w podeszłym wieku, ponieważ wielu Jukagirów porzuciło go na rzecz rosyjskiego bądź języków liczniejszych narodów sąsiednich, często będących nosicielami bardziej rozwiniętej kultury materialnej (np. Jakutów).

Futerał na nos służy do ochrony nosa przed zimnem.

—*Iwan Derżanski*

Zadanie nr 3 (20 punktów). Dane są wyrazy i związki wyrazowe w języku pirahã i uproszczone transkrypcje ich wymowy w języku potocznym:

<i>bagiai baabi</i>	ba.gia. ¹ baa.bi	kiepski złodziej
<i>bahoigatoi</i>	ba.hoi.ga. ¹ toi	świnia
<i>bahoigatoi baihiigi</i>	ba. ₂ hoi.ga.to.bai. ¹ hii.gi	powolna świnia
<i>giopai</i>	gio. ¹ pai	pies
<i>giopai hoigi</i>	gio.pa. ¹ hoi.gi	brudny pies
<i>giopai sabi</i>	gio.pa. ¹ sa.bi	zły pies
<i>giopai xaibogi</i>	₂ gio.pa. ¹ ai.bo.gi	szybki pies
<i>hixi</i>	hi. ¹ ?i	szczur
<i>hixi xitaxi</i>	hi.? ¹ ii.tai.? ¹ i	ciężki szczur
<i>kagahoaogii toio</i>	ka.ga.ho.ao.gi.to. ¹ io	stara papaja
<i>kagaihiai</i>	ka. ¹ gai.hi.ai	jaguar
<i>kagaihiai baagiso</i>	ka.gai. ₂ hia. ¹ baa.gi.so	wiele jaguarów
<i>kagaihiai xaibogi</i>	ka.gai. ₂ hia. ¹ ai.bo.gi	szybki jaguar
<i>kagihai</i>	ka.gi. ¹ hi	osa
<i>kahai baihiigi</i>	ka. ₂ ha.bai. ¹ hii.gi	powolna strzała
<i>kaibai xogiai</i>	kai. ¹ bao.gi.ai	wielka małpa
<i>kaoaibogi</i>	kao. ¹ ai.bo.gi	duch dżungli
<i>kaoaibogi sabi</i>	kao.ai.bo.gi. ¹ sa.bi	zły duch dżungli
<i>koxopa</i>	ko.? ¹ o.pa	żołądek
<i>piahaogixisoai</i>	pia.hao.gi.? ¹ i.so. ¹ ai.pi	banan do gotowania
<i>poogaihiai</i>	poo. ¹ gai.hi.ai	banan
<i>tagasaga</i>	ta.ga. ¹ sa.ga	maczeta
<i>xabagi</i>	¹ ?a.ba.gi	tukan
<i>xabagi giisai</i>	?a.ba.gi.gii. ¹ sai	ten tukan
<i>xagai</i>	?a. ¹ gai	zakrzywiony
<i>xaogii</i>	¹ ?ao.gii	cudzoziemka
<i>xibogi</i>	¹ ?i.bo.gi	mleko
<i>xiga</i>	¹ ?i.ga	twardy
<i>xiaapisi</i>	?ii. ¹ aa.pi.si	rękaw
<i>xisipoai</i>	?i.si.po. ¹ ai	skrzydło
<i>xisitai xagai</i>	?i.si. ¹ taa.gai	zakrzywione pióro
<i>xisoobai</i>	?i. ¹ soo.bai	wydra
<i>xogiai</i>	?o.gi. ¹ ai	wielki

tukan

Zapisz wymowę poniższych słów i związków wyrazowych:

<i>xaaibi</i>	cienki	<i>bigi</i>	grunt	<i>poogaihiai toio</i>	stary banan
<i>xaapisi</i>	ramię	<i>kagahoaogii</i>	papaja	<i>xabagi kapioxio</i>	inny tukan
<i>xitiixisi</i>	ryba	<i>kaibai</i>	małpa	<i>xabagi xogiai</i>	wielki tukan
		<i>kapiigaiittoi</i>	ołówek		

⚠ Językiem pirahã posługują się przedstawiciele izolowanego plemienia Pirahã, żyjący na terenie stanu Amazonas w Brazylii. Jest to jedyny żyjący język z rodziny mura.

[?] jest spółgłoską (tzw. zwarcie krtaniowe). [h] = *h* w angielskim słowie *hat*. Znak „.” oznacza granice sylab. Znak „¹” przed sylabą oznacza akcent główny. Znak „₂” przed sylabą oznacza akcent wtórny (jeśli występuje).
—Artūrs Semēņuks

Zadanie nr 4 (20 punktów). Dane są zdania w języku muna i ich tłumaczenia na polski:

1. *murihino andoandoke dofoni we molo.*
Wychowankowie Małpy wspinają się na górę.
2. *lambuku nakumodoho.*
Mój dom będzie daleko.
3. *lambuhindo lagahi nofanaka.*
Domy mrówek są ciepłe.
4. *lagahino damumaa kaleino robhine.*
Jego mrówki zjedzą banana kobiety.
5. *a dhini nofumaa ndokehiku.*
Demon zjada moje małpy.
6. *robhineneno naghumoli lambuno adhiadhini.*
Jego kobieta kupi dom Demona.
7. *a kontuhi namanaka.*
Kamienie będą ciepłe.
8. *a robhinehi dakumala we andoandoke.*
Kobiety pójdą do Małpy.
9. *a murihi dosuli we lambuhi.*
Wychowankowie wracają do domów.
10. *lagahino muriku dokodoho.*
Mrówki mojego wychowanka są daleko.
11. *adhiadhini nododo molondo.*
Demon rozcina ich górę.

(a) Przetłumacz na język polski:

12. *andoandoke nogholi lagahiku.*
13. *a dhinihi dasumuli we murindo robhinehi.*

(b) Przetłumacz na język muna:

14. Mrówka wespnie się na kamień wychowanka.
15. Mrówki idą do Demona.
16. Małpy moich kobiet rozetną moje banany.
17. Góry małpy są daleko.

⚠ Język muna należy do rodziny austronezyjskiej. Mówi nim około 300 000 osób w Indonezji.
Podkreślone słowa są imionami postaci baśniowych. —Ksenia Gilarowa

Zadanie nr 5 (20 punktów). W cyklu eksperymentów przeprowadzonych w Carnegie Mellon University (Pittsburgh, USA) w 2010 roku ochotnikom na początku pokazano angielskie słowa, jednocześnie rejestrując aktywność w różnych obszarach mózgu. Następnie uczestników proszono, by pomyśleli o kilku innych słowach z podanej wcześniej listy 60 słów, i jeszcze raz badano aktywność mózgu. Za pomocą uzyskanych danych naukowcy byli w stanie z dużą skutecznością określić, o jakich słowach myśleli uczestnicy.

Poniżej znajdują się dane, przedstawiające aktywność czterech obszarów mózgu w czasie, kiedy badani myśleli o danym słowie.

Słowo	Tłumaczenie	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Obszar D
<i>airplane</i>	samolot	wysoka	niska	niska	wysoka
<i>apartment</i>	mieszkanie	wysoka	niska	niska	wysoka
<i>arm</i>	ramię	niska	wysoka	niska	niska
<i>corn</i>	kukurydza	niska	niska	wysoka	niska
<i>cup</i>	puchar	niska	niska	wysoka	niska
<i>igloo</i>	igloo	wysoka	niska	niska	niska
<i>key</i>	klucz	wysoka	wysoka	niska	niska
<i>lettuce</i>	sałata	niska	niska	wysoka	wysoka
<i>screwdriver</i>	śrubokręt	niska	wysoka	niska	wysoka

Ta sama informacja jest podana poniżej dla kolejnych sześciu słów, o których myśleli badani: *bed* 'łóżko', *butterfly* 'motyl', *cat* 'kot', *cow* 'krowa', *refrigerator* 'lodówka', *spoon* 'łyżka'.

Słowo	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Obszar D
1	niska	niska	wysoka	wysoka
2	niska	niska	wysoka	niska
3	wysoka	niska	niska	niska
4	niska	niska	niska	wysoka
5	niska	wysoka	wysoka	niska
6	niska	niska	niska	niska

Ustal prawidłowo odpowiedniki.

—*Boris Iomdin*

Redakcja: Swietłana Burlak, Todor Czerwenkow, Iwan Derżanski, Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimow, Ksenia Gilarowa, Stanisław Gurewicz (red. odp.), Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L'Astorina, Jae Kyu Lee, Aleksejs Peguševs, Maria Rubinsztejn, Rosina Savisaar, Artūrs Semeņuks, Paweł Sofroniew.

Tekst polski: Daniel Rucki.

Powodzenia!